

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ BASIC EDUCATION SCHOOL ADMINISTRATION TOWARD EFFECTIVENESS

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง¹
SUNAN RUNGARUNSEANGTHONG
สงวน อินทร์รักษ์²
SANGUAN INRAK

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 30,164 โรงเรียน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) จำนวน 100 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ โรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามและแบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1.การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 1) การบริหารจัดการ 2) การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ 3) การจัดระบบการเงินและระดมทรัพยากร 4) การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ 5) การบริหารด้านความสัมพันธ์ชุมชน

2.ผลการยืนยันองค์ประกอบประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of the research were to identify 1) the components of basic education school administration toward effectiveness, 2) the confirmation of basic education school administration toward effectiveness. The population of this research were 30,164 schools under the Office of Basic Education Commission. The sample size was determined Taro Yamane's sample size. The sample were 100 schools and each school composes of 3 respondents; school director, deputy school director and academic affairs teacher, with a total of 300 respondents. The instruments for collecting the data were semi-structured interview and opinionnaires. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis, and content analysis.

¹ นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The findings of this research were as follows:

1. Basic education school administration toward effectiveness composed of 5 components, 1) Management, 2) Quality Academic Management, 3) Financing Systemetic Management and resources allocation, 4) Personnel Enhancing for Quality performance, 5) Community Relation Management

2.The confirmation of Basic education school administration toward effectiveness were found with accuracy , appropriety, propriety and utility.

KEYWORDS : BASIC EDUCATION SCHOOL ADMINISTRATION

บทนำ

การศึกษาในปัจจุบันมีปัญหา จึงทำให้เกิดวิกฤตทางปัญญา แล้วทำให้เกิดวิกฤตชาติ การแก้วิกฤตต้องทำหลายอย่าง รวมทั้งการรักษาด้วยยุทธศาสตร์ทางปัญญา และการปฏิรูปการศึกษาเพื่อความเข้มแข็งทางปัญญาโดยรอบด้านโดยเร็ว การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นวาระเร่งด่วนของชาติ และประเด็นสำคัญที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษา คือ การบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันในเรื่องของคุณภาพ โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ สิ่งที่จะทำให้นักเรียนเราอยู่รอดได้ในสังคมปัจจุบัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ในทุกๆ ระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการศึกษาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนตลอดจนประชาชน ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆด้าน การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาที่สำคัญมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์แก่สังคม ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างและพัฒนาพฤติกรรมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้าน สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุขและสร้างสรรค์ จรรโลงความเจริญก้าวหน้าของสังคมทุกด้านโดยพัฒนาคุณภาพของประชากรเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนด ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่

สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุขโดยเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมือง และวัฒนธรรม ต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ และคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่าการจัดการศึกษาโดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดย สร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่จะต้องรู้และเข้าใจองค์ประกอบของความเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขอย่างชัดเจนด้วยเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 27,28 และ 34ที่กำหนดให้มีมาตรฐานและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทยความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนการศึกษาต่อ โดยให้สาระของหลักสูตรและมาตรฐานตามสาระของหลักสูตรเป็นทั้งวิชาการและวิชาชีพ มุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางพร้อมทั้ง ให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรของตนเองตามความเหมาะสมกับท้องถิ่นได้ หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐานมีจุดมุ่งหมายสูงสุดคือให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมไทยต้องการของความเป็นไทยโดยอาศัย

ความร่วมมือระหว่างชุมชน สถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาจัดทำสารการเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง ในโลกไร้พรมแดนอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัตน์เกิดกระแสผลักดันในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาที่สำคัญมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์แก่สังคม ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างและพัฒนาพฤติกรรมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้าน สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข และสร้างสรรค์จริยธรรมความเจริญก้าวหน้าของสังคมทุกด้าน มีความรับผิดชอบต่อสังคม หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐานมีจุดมุ่งหมายสูงสุดคือ ให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมไทยต้องการของความเป็นไทยโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างชุมชน สถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาจัดทำสารการเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง สถานศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญในการสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยรีบด่วนและเป็นการแก้ไขที่ให้ผลอย่างยั่งยืนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า สถานศึกษาหลายแห่งเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยอย่างสูงจากพ่อแม่และผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าไปศึกษาในสถานศึกษาแห่งนั้น ด้วยความเชื่อว่าสถานศึกษาแห่งนั้นจะสามารถหล่อหลอมบุตรหลานของตนให้เป็นคนดีและประสบความสำเร็จ ในการเรียนรู้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้ ภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะมีมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา และระดับช่วงชั้น ของการจัดการศึกษา ขอบเขตของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ มี 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคลและ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไปการที่ผู้บริหารจะทำภารกิจได้ตามเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้

ความสามารถในเรื่องที่อยู่ในขอบเขตภารกิจเป็นอย่างดี ซึ่งโรเบิร์ต แอลแคทซ์ (Robert, 1955) ได้ใช้วิธีที่เรียกว่า “สามทักษะ” (Three-Skill Method) วิเคราะห์ความรู้ความสามารถของผู้บริหารว่า ผู้บริหารจะทำหน้าที่ตนได้ดีเพียงใด ประสบความสำเร็จมากน้อยกว่ากันหรือไม่ ขึ้นอยู่กับทักษะ 3 ทักษะ คือ ทักษะทางเทคนิค (Technical Skills) ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ (Human Skills) และทักษะทางความคิดรวบยอด (Conceptual Skills)

สภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่าสถานศึกษายังไม่สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาที่กำหนดโดยเฉพาะการใช้ปัจจัยด้านต่างๆในการบริหารงานที่ส่งผลถึงความสำเร็จที่มีประสิทธิภาพซึ่งเน้นคุณภาพของสถานศึกษาเป็นสำคัญโดยที่เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni) ได้ชี้ให้เห็นว่าสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและคุณภาพสำคัญที่ไขไปสู่การเป็นสถานศึกษาดีมีประสิทธิภาพนั้นคือประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาส่วนบาสเก็ตและมิกโลส (Baskett and Miklos) ได้ให้ความเห็นว่าประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษามีผลต่อการสร้างคุณภาพของสถานศึกษา นอกจากนี้ ออสตินและเรโนลด์ (Austin and Reynold) ได้สรุปว่ากระบวนการบริหารของสถานศึกษานั้นผู้บริหารมีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่และภารกิจในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของประเทศ ทั้งทางด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีความรู้ และด้านการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากความสำคัญและปัญหาการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งควรมีองค์ประกอบใดบ้างมาเป็นแนวคิดในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาเพื่อที่จะทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ โดยอาศัยหลักการแนวคิด และทฤษฎีเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการบริหารจัดการวางแผนและ

กำหนดนโยบายในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา
ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบองค์ประกอบการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ
2. เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

วิธีการวิจัย

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิด
ประสิทธิภาพเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน(mixed
methodology) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย
ผู้วิจัยจัดเตรียมโครงการวิจัยอย่างเป็นระบบ โดย
การศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรม
จากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ นำมาทำ
กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อเสนอบัณฑิตวิทยาลัย
พิจารณาอนุมัติโครงการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4
ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 เป็นขั้นตอนของการศึกษา วิเคราะห์
สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิด
ประสิทธิภาพและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงาน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ได้องค์ประกอบเกี่ยวกับ
การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเครื่องมือที่เป็น
แบบสอบถามเพื่อทราบองค์ประกอบการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพโดยนำ
แบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน
ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ IOC (Index of Item
Objective Congruence) เพื่อพิจารณาตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยพิจารณา
ค่า IOC ที่มากกว่า 0.6 ขึ้นไปและปรับปรุงคุณภาพ
ตามคำแนะนำจากนั้นนำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้

เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) โดยใช้
วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient)
ของครอนบาค (Cronbach)

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์
ข้อมูลนำเครื่องมือการวิจัยที่จัดทำสมบูรณ์ไปเก็บ
ข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้
นำมาตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์
องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor
analysis) แปลผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุป
องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิด
ประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 การยืนยันองค์ประกอบโดยนำ
องค์ประกอบที่ได้ไปสอบถามความคิดเห็นจาก
ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนเพื่อแสดงความคิดเห็น
องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิด
ประสิทธิภาพและแนวทางที่จะนำไปสู่ยุทธศาสตร์จึง
สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอน
การจัดทำรายงานผลการวิจัยเพื่อนำเสนอต่อ
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่
คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดทำ
รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้คือสถานศึกษาที่สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน
30,164 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้
วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random
sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 โรงเรียนผู้ให้
ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูวิชาการ โรงเรียนละ 3 คน รวม
ผู้ให้ข้อมูล 300 คน โดยใช้ตารางประมาณการขนาด
กลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน (Taro Yamane) ที่ม
ความเชื่อมั่น 95%

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ 3 ประกอบด้วย

- 1.แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview)
- 2.แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaires) เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี สำหรับใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ แบบสอบถามเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) และแบบสอบถามความคิดเห็นยืนยันผลการวิจัย (opinionnaire) เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

2.แบบสอบถาม (questionnaires) ใช้เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาประมวลเพื่อกำหนดโครงสร้าง ขอบเขตของแบบสอบถาม สร้างแบบสอบถามตามโครงสร้าง และขอบเขตของเนื้อหา

2.2 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางสถิติ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบด้วยเทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ปรับปรุง

แก้ไข ที่ใช้ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียนซึ่งผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และครูวิชาการ 1 คน

2.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach,s alpha coefficient)

3.แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) เพื่อยืนยันการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

1.การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพโดยใช้สถิติดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

1.2 การวิเคราะห์ค่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพแบบสอบถามแบบเลือกตอบชนิดมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ของไลเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับข้อเสนอแนะที่ได้จากข้อคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

1.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยวิธี สกัตตองค์ประกอบ (Principal Component Analysis) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญซึ่งถือเกณฑ์การเลือก ตัวแปรที่เข้าอยู่ในปัจจัยตัวใดตัวหนึ่งโดยพิจารณาจากค่าความแปรปรวนของตัวแปร

(eigenvalue) ที่มากกว่า 1 และถือเอาค่าน้ำหนักปัจจัย (factor loading) ของตัวแปรแต่ละตัวปัจจัยนั้นมีค่าตั้งแต่ 0.65 ขึ้นไป ที่บรรยายด้วยตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไปตามวิธีของไกเซอร์ (Kaiser)

1.4 การทราบองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 “การบริหารจัดการ” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 10 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .602-.751 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 38.814 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 32.345 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 และจัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ในองค์ประกอบที่ 1 จำนวน 10 ตัวแปร ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนการจัดทำแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาแผนงานได้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดการพัฒนาแผนงานได้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด การกำหนดโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจนและสามารถทำงานมีแผนและเป็นระบบ การกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องผู้บริหารมีการพัฒนา ปรับปรุงสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการบริหารสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงของสังคม การประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนว การศึกษากับสถานศึกษาหรือเครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่ การศึกษาผู้บริหารนำนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการมาใช้ในการบริหาร

สถานศึกษาผู้บริหารมีความคิดริเริ่มวิธีการต่างๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 2 “การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบด้วย 6 แปร คือ มีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .640 - .750 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 6.533 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 5.444 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 และจัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ในองค์ประกอบที่ 2 จำนวน 6 ตัวแปร ได้มีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการที่หลากหลายโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และแก้ไขปัญหาด้านการเรียนด้วยการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่งเสริมให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนางานวิชาการและปฏิบัติการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้บริการด้านความรู้ต่าง ๆ แก่คนในชุมชน โดยจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชนเพื่อช่วยประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี การเผยแพร่ผลงานวิจัยในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ทางวิชาการ กับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

องค์ประกอบที่ 3 “การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ ด้วย 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .622 - .720 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 3.857 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 3.214 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 และจัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ในองค์ประกอบที่ 3 จำนวน 5 ตัวแปร ได้ดำเนินการจัดทำระบบการบริหารการเงินเป็นไปตามขั้นตอนของกระทรวงการคลังและเปิดเผยต่อชุมชน

การจัดโครงสร้างการบริหารงบประมาณและมีการมอบหมายงานงบประมาณอย่างชัดเจนการจัดซื้อจัดจ้างปฏิบัติตามขั้นตอนถูกต้องตามระเบียบและมีการควบคุมการจัดซื้อจัดหาจัดจ้างให้เป็นไปโดยประหยัดได้พัสดุที่มีคุณภาพกำกับดูแลการทำบัญชีและทะเบียนเกี่ยวกับการเงินทุกประเภทให้เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตามระเบียบการระดมทรัพยากร และแหล่งกองทุนจากชุมชนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 “การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 4 ตัวแปร ค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .604 - .812 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 3.619 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 30.16 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 4 และจัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ (factor loading) ในองค์ประกอบที่ 4 จำนวน 4 ตัวแปร ได้คือ ผู้บริหารใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ในการสร้างเจตคติที่ดีต่อ อาชีพและจง ใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมายเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรพัฒนาความรู้และประสบการณ์โดยการเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาการจัดการความรู้ผู้บริหารให้ความเสมอภาคต่อบุคลากรภายในองค์กร ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนผู้ที่มีความรู้ ความสามารถให้เป็นผู้นำและเปิดโอกาสให้แสดงความเป็นผู้นำได้อย่างเต็มที่

องค์ประกอบที่ 5 “การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชน” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายประกอบด้วย 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักของตัวแปรในองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .660 - .826 มีค่าความแปรปรวนของตัวแปรเท่ากับ 3.159 และค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 26.32 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 5 และจัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ (factor loading) ในองค์ประกอบที่ 5 จำนวน 3 ตัวแปร ได้คือผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงานที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานของท่านมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นมีการจัดให้มีการสำรวจปัญหาความต้องการของ

ชุมชนเพื่อนำมากำหนดนโยบายและวางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนการจัดให้มีการพบปะผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

2. การยืนยันองค์ประกอบ การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบ ที่ได้ไปเพิ่มความน่าเชื่อถือโดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แสดงระดับความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและแนวทางนำไปการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากกับองค์ประกอบที่ผู้วิจัยนำเสนอ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาอภิปรายผลของการวิจัยโดยแยกออกเป็นประเด็นเพื่อทราบองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการ ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการ มีความสำคัญเป็นอันดับแรกสอดคล้องกับ วาสนา เจริญสอน กล่าวว่ารระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาการวางแผนกลยุทธ์ ด้านเทคนิคการบริหาร ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการศึกษาการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพได้ ซึ่งคล้ายกับงานวิจัยของ ชิฟเฟิลไบน์ (Schiefelbein) พบว่า วิธีที่ทำให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จคือ มีความคิดริเริ่มวิธีการต่างๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย บุญประเสริฐ กล่าวว่าการวางแผนเป็นการค้นหาและกำหนดวิธีการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเชิงคุณภาพ
ด้านวิชาการ ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กล่าวถึง หน้าที่ ของสถานศึกษาตามการบริหารงานด้านวิชาการ ที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่มุ่งให้กระจาย อำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้ โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็น ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการ บริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพ นักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมี ประสิทธิภาพขอขยายและภารกิจประกอบด้วย การ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการ เรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและสถาบัน อื่นที่จัดการศึกษา สอดคล้องกับ พนัส หันนาคินทร์ ที่ได้แบ่งโครงสร้างและกระบวนการบริหารวิชาการ โดยมีขอขยาย ดังนี้ การจัดตารางการสอน การจัดครู เข้าสอน การจัดหนังสือเรียนและอุปกรณ์การเรียน การดำเนินการวัดผลและประเมินผล ให้การศึกษาแก่ ปกครอง ออกใบสำคัญรับรองการจบการศึกษาของ นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียาพร วงศ์ อนุตรโรจน์ พบว่า ความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่ การบริหารงานวิชาการซึ่งงานวิชาการมีขอขยาย กว้างขวางในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยทั่วไปสถานศึกษาควรจัดหลักสูตรตามขอขยาย

ของงานวิชาการ จะครอบคลุมตั้งแต่ การวางแผน เกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอน การจัดบริการการสอนและการ จัดการวัดและประเมินผล รวมทั้งการติดตามผล

องค์ประกอบที่ 3 การจัดระบบการเงินและ การจัดสรรทรัพยากร ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่าสอดคล้อง วิจิตร ศรีสอ้าน กล่าวว่า การบริหาร งบประมาณ คือการจัดทำงบประมาณ บัญชีการใช้ จ่ายและการควบคุมตรวจสอบทางการเงินและ ทรัพย์สิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนัส หัน นาคินทร์ พบว่า งบประมาณการเงินเป็นเรื่องสำคัญ มากเรื่องหนึ่งของโรงเรียนและสอดคล้องกับงานวิจัย ของธงชัย สันติวงศ์ได้แบ่งขอขยายระบบประมาณ ออกได้เป็น 4 ระบบคือ ระบบงานงบประมาณแบบ เน้นการควบคุม ระบบงบประมาณแบบเน้นการ จัดการ ระบบงบประมาณแบบเน้นการวางแผนและ ระบบงบประมาณแบบเป็นการแก้ปัญหาข้อจำกัดทาง ทรัพยากร

องค์ประกอบที่ 4 การส่งเสริมบุคลากรเพื่อ การทำงานอย่างมีคุณภาพ ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย ครั้งนี้พบว่าสอดคล้อง กับเนตรพัฒนา ยาวิ และสมใจ ลักษณะ ได้อธิบายว่า องค์ประกอบการบริหารด้าน บุคคลจัดว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะบุคคลคือ การรวมตัวร่วมกันเป็นองค์การ ที่มีวัตถุประสงค์ ร่วมกัน มีบทบาทหน้าที่ปฏิบัติงาน ดำเนินงานต่าง ๆ สัมพันธ์กัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น ประสิทธิภาพขององค์การขึ้นอยู่กับคุณลักษณะและ คุณสมบัติที่พึงปรารถนาของบุคคลทั้งปวง เป็น คุณลักษณะที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับจำนวน บุคลากรในกลุ่มงาน ความรู้ความสามารถที่เกี่ยวกับ งานในหน้าที่ ความเป็นผู้นำและทักษะการนำ ทักษะ การสื่อสาร ทักษะในการใช้เทคโนโลยี ทักษะทางการ บริหาร จัดการ เจตคติค่านิยมที่พึงปรารถนา ความสามารถในการพัฒนาตน ให้สอดคล้องกับ นโยบายและแผนการดำเนินงาน สอดคล้องกับ งานวิจัยของไกรพจน์ บุญประเสริฐ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการ ดำเนินงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ในฐานะที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่

การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการดำเนินงานใน
สถานศึกษาในฐานะที่เป็นนิติบุคคล โดยภาพรวมอยู่
ในระดับมาก ส่วนรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุก
ด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การบริหารงานบุคคล
การบริหารงบประมาณ การบริหารทั่วไป และการ
บริหารวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล
สระทองแดง ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการ
บริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูป
การศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้น
ที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี
ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วง
ชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี
มีระดับปฏิบัติการ การบริหารงานใน
สถานศึกษาในภาพรวมทุกด้านอยู่ระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา
มีระดับปฏิบัติการ การบริหารในสถานศึกษาตามแนว
ปฏิรูปการศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมา
คือ ด้านการบริหารงบประมาณมากที่สุด ด้านการ
บริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานวิชาการ
สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพงษ์ เตชรัตนวรกุล ได้
ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพผู้นำกับ
ประสิทธิภาพ ในการบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า
ประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้าน
พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก
มากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารงานบุคคล การบริหาร
งบประมาณ การบริหารทั่วไป และการบริหาร
วิชาการและสอดคล้องกับงานวิจัยของสนธิ คงภักดี
ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สอดคล้องงานวิจัยของออสวอลด์ (Oswold.) ได้ศึกษา
การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และกล่าวถึง
ความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานว่า
ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจโดยองค์คณะบุคคล กลุ่มคน
ครู จะมีทัศนคติที่ดีต่อผู้บริหารจะนำไปสู่การบรรลุ
วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโรงเรียน ผู้ปกครอง

ชุมชนจะให้การสนับสนุนเพิ่มขึ้น เพราะเขาได้ออก
ความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ และผู้บริหารจะได้รับ
ข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบที่ 5 การบริหารด้านสัมพันธ์
ชุมชน ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า
สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติมา ธมชยากร ได้
ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน
สังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา พบว่า การ
บริหารงานทั่วไปของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง
ตะกั่วป่า จังหวัดพังงา พบว่า อยู่ในระดับการปฏิบัติ
มากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ งานธุรการและ
งานสารบรรณ งานกิจการนักเรียน งานทะเบียนและ
รายงาน งานคณะกรรมการสถานศึกษา งานอาคาร
สถานที่งานสารสนเทศและการวางแผน งาน
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งาน
ประชาสัมพันธ์และงานเทคโนโลยีการศึกษาเป็นลำดับ
สุดท้าย ส่วนแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไป
ในแต่ละด้าน มีดังนี้ การพัฒนางานธุรการและงานสาร
บรรณ ควรจัดระบบงานและข้อมูลที่ทันสมัยทั้งเรื่อง
การจัดเก็บ การค้นหารวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่
ทันสมัยเข้ามาเป็นเครื่องมือสำคัญ การพัฒนางาน
อาคารสถานที่ ควรพัฒนาให้มีความปลอดภัย มี
บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้
และต้องมีการบำรุงรักษาซ่อมแซมอยู่เสมอ การพัฒนา
งานทะเบียนและรายงาน รายละเอียดของข้อมูลที่
ถูกต้อง ทันสมัย และง่ายต่อการค้นหา การพัฒนางาน
กิจการนักเรียน โครงการของกิจกรรมต้องชัดเจน และ
มีความต่อเนื่อง การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชน กิจกรรมที่สัมพันธ์กับชุมชน เช่น
การให้ครูและนักเรียนไปร่วมกิจกรรมของชุมชน
การเชิญผู้มีความรู้ในชุมชนมาให้ความรู้กับนักเรียน
การพัฒนางานประชาสัมพันธ์ พัฒนาในด้านสื่อ
ประชาสัมพันธ์ เพื่อแจ้งข่าวสารให้ชุมชนได้รับรู้
การพัฒนางานคณะกรรมการสถานศึกษามีการ
ประชุมปรึกษาหารืออย่างสม่ำเสมอ การพัฒนางาน
เทคโนโลยีการศึกษา โรงเรียนต้องมีห้องปฏิบัติการ
ทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีเครื่องมือเพียงพอ
การพัฒนางานสารสนเทศและการวางแผน ต้องมี
ข้อมูลที่ทันสมัย เป็นปัจจุบัน สามารถพร้อมใช้งานได้

ตลอดเวลา และสอดคล้องกับปรัญญา ทองเงิน ได้ศึกษาเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่าสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ คือ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการบริหารตนเอง ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และด้านหลักการค้ำอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนปัญหาจากคำถามปลายเปิด พบว่า มีปัญหา มากที่สุดในแต่ละด้าน ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

1. การยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพการยืนยัน โดยวิธีการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่ได้รับการยอมรับมีความสามารถทางด้านการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพผลการพิจารณา พบว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพว่ามีความถูกต้อง ความเหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ โดยรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ควรนำองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพโดยให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ คือ

เอกสารอ้างอิง

ไกรพจน์ บุญประเสริฐ. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการดำเนินงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549).

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.2546.

ไพศาล สระทองแดง.การศึกษาการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.2550.

องค์ประกอบด้านการบริหารด้านการบริหารจัดการซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการสร้างระบบบริหารสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักการบริหารสถานศึกษาที่ดีซึ่งเป็นผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ที่ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ ไปเป็นนวัตกรรมในการบริหารจัดการของโรงเรียนโดยปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพของโรงเรียน

2. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารสถานศึกษาในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพที่ได้จากการศึกษาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการ องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ องค์ประกอบที่ 3 การจัดระบบการเงินและระดมทรัพยากร องค์ประกอบที่ 4 การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีคุณภาพ และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชนเป็นข้อมูลในการเสนอกำหนดนโยบายทางด้านการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการดำเนินการดังนี้

1. การศึกษารูปแบบเกี่ยวกับอิทธิพลของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ

2. ศึกษาตัวแปรอื่นที่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

3. ศึกษาวิธีการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ

วาสนา เจริญสอน, ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย.

ดุขฎฐิบัณฐิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, 2552, บทคัดย่อ.

สมพงษ์ เตชรัตนวรกุล. ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพผู้นำกับประสิทธิผลในการบริหารงานของ

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุขฎฐิบัณฐิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551

Barnard Chester I. **The Function of the Executive**, Cambridge, Mass : Harvard University Press, 1970, p.73.

Davis, F. B., **Education Measurement and Their Interpretation**. California : Wadsworth Publishing Company, p 222.

Schiefelbein, E. **Expect opinion as an instrument for assessing investment in primary education**. New Jersey: Prentice-Hall.

Millet, John D. **Management in the Public Service**, New York : McGraw – Hill Book, 1954, p. 4.

Oswold, Lori Jo.. **School – Based. Management**. (on – line) Availab.